

«ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ»

ΥΠ.Ε.Π.Θ. Γ6/106 της 3.4.1992

1 Είναι γνωστό ότι το Υπουργείο Παιδείας και γενικότερα η Πολιτεία δείχνουν έμπρακτα και ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την εκπαίδευση και κοινωνική αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αυτή η εκπαιδευτική πολιτική πηγάζει από τις βασικές αρχές παροχής ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών, για σχολική και κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες, στο πλαίσιο της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, των δικαιωμάτων του ανθρώπου και γενικότερα της αρχής της ανθρωπίνης αξίας και αξιοπρέπειας. Τα παιδιά αυτά έχουν όχι μόνο ίσα δικαιώματα ως πολίτες, αλλά σύμφωνα, και με το άρθρο 16 του Συντάγματός μας «... Το Κράτος ενισχύει όσους σπουδαστές έχουν ανάγκη αρωγής ή ειδικής προστασίας, ανάλογα με τις ικανότητες τους». Στους μαθητές με ειδικές ανάγκες αγωγής περιλαμβάνονται και τα δυσλεξικά παιδιά.

2 Πολλά παιδιά (περίπου πέντε στα εκατό στην Ελλάδα) είναι δυσλεξικά. Η δυσλεξία, κατά την άποψη των ειδικών, οφείλεται σε πολλές αιτίες και κυρίως σε θεμελιακή υπολειτουργία μαθησιακών μηχανισμών και είναι κατά βάση κληρονομική. Η διάγνωση της δυσλεξίας, όταν δεν είναι καθαρά εμφανής, πρέπει να γίνεται από αναγνωρισμένη ιατροπαιδαγωγική υπηρεσία. Το δυσλεξικό άτομο είναι ανορθόγραφο όχι μόνο με την έννοια της γραμματικής ή ιστορικής ορθογραφίας, αλλά και με την έννοια της ορθής σειράς στη γραφή και την ανάγνωση των γραμμάτων και των συλλαβών των λέξεων, ενώ κατά τον ελεύθερο προφορικό λόγο δεν παρατηρείται πρόβλημα. Βέβαια κάθε ανορθόγραφο άτομο και ιδίως παιδί των πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου, δεν πρέπει να θεωρείται δυσλεξικό. Ούτε ο κακογράφος είναι πάντοτε δυσλεξικός. Απαιτείται όμως εγρήγορση από την πλευρά των εκπαιδευτικών ώστε έγκαιρα με τη βοήθεια των γονέων και γιατρού, όπου χρειάζεται, να εντοπίζεται το πιθανό πρόβλημα του παιδιού ώστε να το βοηθήσουμε στην πράξη.

3 Τα δυσλεξικά παιδιά μπορούν να έχουν υψηλό δείκτη νοημοσύνης, που χαρακτηρίζει όλες τις πλευρές της καθημερινής τους ζωής και με έγκαιρη διάγνωση και κατάλληλη μαθησιακή αγωγή να εξελιχθούν σε ανθρώπους των γραμμάτων και επιστημών. Ο Αϊνστάιν, ο Λεονάρντο να Βίντσι, ο Θωμάς Έντισον, ο Άντερσεν συμπληρώνουν με τα ονόματά τους τον παγκόσμιο κατάλογο δυσλεξικών.

Ο δυσλεξικός μαθητής χρειάζεται εξατομικευμένη προσέγγιση και διακριτική βοήθεια από το σχολικό και το οικογενειακό του περιβάλλον, για να μη του δημιουργούνται αναστολές και συμπλέγματα κατωτερότητας. Τα δυσλεξικά παιδιά δεν παρουσιάζουν άλλα προβλήματα (π.χ. νοητική υστέρηση, δυσκολίες στην ομιλία, δυσκολίες στην κοινωνική προσαρμογή κ.ά.) παρά μόνο δυσκολίες στη γραφή και την ανάγνωση και οφείλουμε όχι μόνο να μη τα απογοητεύουμε με άστοχες κρίσεις και χαρακτηρισμούς από την καθημερινή διδακτική διαδικασία, αλλά και να τα ενισχύουμε μέσω της προφορικής αξιολόγησής τους. Και η ενίσχυση αυτή επιβάλλεται γιατί οι μαθητές αυτοί δυσκολεύονται να αποδώσουν αυτό που γνωρίζουν. Η συνεχής υπόδειξη και άσκηση στην ορθή γραφή και ανάγνωση, με λογική σε ποσότητα και ευχάριστες στην εκτέλεση ασκήσεις τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι, αποτελούν σωστούς τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος. Οι δυσλεξικοί μαθητές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις απαλλάσσονται από της πάσης φύσεως γραπτές εξετάσεις και εξετάζονται μόνο προφορικά. Η όλη αξιολόγηση πρέπει να γίνεται πάντοτε με κατανόηση, διακριτικότητα, αγάπη και εξάντληση της επιείκειας από όλους τους εκπαιδευτικούς, με απώτερο στόχο την ενίσχυση και ενθάρρυνση του δυσλεξικού μαθητή. Ας σημειωθεί ότι η επανάληψη της τάξης από έναν δυσλεξικό μαθητή και μάλιστα στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό -Γυμνάσιο) μπορεί να οδηγήσει στην εγκατάλειψη της προσπάθειας για μάθηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να του δημιουργήσει ψυχολογικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά προβλήματα. Επισημαίνεται όμως ότι δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να διαφαίνεται από τη πλευρά του καθηγητή προς τον δυσλεξικό μαθητή η επιβαλλόμενη διακριτική μεταχείριση.

4 Με τις σκέψεις και τις οδηγίες αυτές καλούμε και πάλι όλους τους εκπαιδευτικούς, τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων και Γραφείων της Εκπαίδευσης και ιδιαίτερα τους σχολικούς συμβούλους να ευαισθητοποιηθούν και να βοηθήσουν έμπρακτα στα θέματα της αγωγής των δυσλεξικών μαθητών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ